

LAITISET

Laitisten sukuseuran julkaisu

numero 21 1/2000

Rudolf Koivu vietti kesän 1941 Laitisilla Tuuloksessa s. 10

LAITISTEN SUKUKOKOUS KESÄLLÄ

29.7.-30.7. MIKKELISSÄ s. 4

Laitiset-nimisiä tunnetaan 13 220 henkeä s. 6

MITEN ASIAKIRJOJEN NIMET KIRJATAAN,

Milloin nimet suomennetaan ss.8-9

Laitisten Sukuseura ry:n hallitus

Tuula Laitinen, puheenjohtaja
Vehkokankaantie 121, 51440 Vuojalahti
p. koti 015-437 104,
email: tuula.laitinen@vtv.intermin.fi

Pekka Laitinen, varapuheenjohtaja
Kuovikuja 5, 78700 Varkaus
p. koti 017-556 2978, työ 017-579 4361

Anja Laitinen
Heinävedentie 1550, 79100 Leppävirta
p. 017-548 504

Erkki Laitinen
Eerolantie 45, 41310 Leppävesi
p. 014-630 015

Jaakko Laitinen
Sillankorva, 77700 Rautalampi
p. 017-530 126

Jouko Laitinen
Anttola, 79100 Leppävirta
p. koti 017-554 9788, työ 017-551 2401

Markku Laitinen
Taipaleentie 536, 41490 Niemisjärvi
p. koti 014-845 126, työ 014-840 0216

Teuvo Laitinen
Rauniokuja 10, 70910 Vuorela p. 017-
4651 176, email:tlaitinen@raketti.net

Tuula Launokari-Laakso
Vehmaantie 9, 19650 Joutsa
p. 014-884 508

Elvi Laitinen, sihteeri, sukulehden postitus
Kovalanmäentie 267, 41500 Hankasalmi

Tässä lehdessä

Mikkelin kaupunginjohtajan tervehdys 3

Kutsu Laitisten sukukokoukseen
ja -juhlaan Mikkeliin 4

Näin ilmoittaudut sukutapaamiseen 5

Meitä Laitiset-nimisiä on
yli 13 000 henkilöä 6

Eino Laitisen muistoksi 7

Miten asiakirjojen nimet on kirjattava? 8

Sukututkijan vaikea valinta:

Milloin mies on Mats, milloin Matti 9
Laitisista, Rudolf Koivusta sekä hänen
paperinukeistaan ja kuvituksistaan 10

Miten Matti Ollinpoika Laitisesta tuli
1600-luvulla Mustolanmäen asukas 13

Johannes Laitinen tallensi

Vesannon historiaa 14

Kunniamerkkejä Laitisille 15

Onnittelemme sukuseuran jäseniä 15

Laitisten jälkikasvua Outokummusta 16

Klemetti Tuomaanpoika Laitisesta 16

Mikkelin sukujuhliilla voi kokeilla

Huldan huojuunusta ja Piian piristystä 17

Saatavilla olevia sukujulkaisuja 18

Näin liityt sukuseuran jäseneksi 18

Myydään sukuseuran tuotteita 19

Tapahtuu Mikkelissä kesällä 19

LAITISET-LEHTI

ISSN 0786-3055

Laitisten Sukuseura ry:n lehti

Päätoimittaja Pirkko Santajarvi
Orisaarentie 5 D, 00840 Helsinki
p. 09-698 1575, 050-3254759
email: pirkko.santa@pp.inet.fi

Kansikuva:

Laitisilla Tuuloksessa
kesällä 1941. Sivulta 10.
Kuvan omistaa
Raija Vesterinen

OY EDITA AB, EXPRESS-PIKAPAINO
HAKANIEMENRANTA 1, HELSINKI 2000

Seuraava lehti ilmestyy
syksyllä. Aineisto toimitukseen
10.9. 2000 mennessä.

MIKKELIN KAUPUNGINJOHTAJAN TERVEHDYS LAITISTEN SUKUKOKOUKSELLE

Toivotan teidät, arvoisat Laitisten sukukokouksen osanottajat sydämellisesti tervetulleiksi Mikkeliin.

Sukuseuratoiminta pitää perinteitä kunniaa arvokkaalla tavalla. Se taltioi historiaa tuleville jälkipolville kertoen henkilöistä, eri aikakausista sekä niiden ilmiöistä ja tapahtumista.

Sukuseuratoiminta on vuosien mittaan voimakkaasti laajentunut tavoittaen yhä useampia kansalaisia. Sukuseuratyö ja sukututkimus ovat voimakkaasti lisääntyneet.

Mikkelissä toimiva maakunta-arkisto on monelle sukuseuratyötä tekeväälle tuttu paikka ja palvelee mielellään asian harrastajia. Lisäksi nykyaikaiset tietotekniikan mahdollisuudet edistävät merkittävällä tavalla sukututkimustyön tekemistä.

Mikkelin kaupunki nyky muodossaan siirtyy itse pian historiaan. Tulevan vuoden alusta Anttola, Mikkelin maalaiskunta ja Mikkeli muodostavat uuden Mikkelin kaupungin. Perustamisvuoden 1838 jälkeen Mikkelin kaupunki on toki kokenut muodonmuutoksia ennenkin pienehköjen osaliitosten myötä. Uuden Mikkelin synty on — näin vakaasti uskon — alku uudelle kehitykselle tällä seudulla; se tulee näkymään myös historian aikakirjoissa. Yhteistyössä ponnistellen, kelpo sukulaisten tapaan ja yhteisvoimin, pystymme luomaan uudesta Mikkelistä vetovoimaisen kaupungin, minkä myötä tämän seudun ja koko maakunnan kehitys saa uuden käänteen.

Toivotan teille, hyvät Laitisten sukuseuran kokouksen osanottajat, onnistunutta kokousta täällä Mikkelissä ja jokaiselle Teistä menestystä myös henkilökohtaisessa elämässänne.

*Jyrki Myllyvirta
kaupunginjohtaja*

KUTSU
LAITISTEN
SUKUKOKOUKSEEN JA -JUHLAAN

Laitisten suvun jäsenille, kaikille Laitisille ja Laitisten sukuisille!
Tervetuloa sukkokoukseen ja juhlaan Mikkeliin 29.7.-30.7.2000

Ohjelma:

Lauantai 29.7.2000

- klo 10.00 Ilmoittautuminen Suomen Nuoriso-opistolla
ja tutustuminen sukunäyttelyyn
klo 10.30-13.00 Mahdollisuus ruokailla Nuoriso-opistolla,
keittoruoka 30 mk, lapset 6-12 v puoleen hintaan
klo 13.00 Varsinainen sukkokous
klo 14.30-15.30 Kahvi ja pulla 15 mk
klo 15.30 Tutustuminen Mikkelin maakunta-arkistoon tai retki Porrassalmelle
klo 19.00 Illallinen Kenkäverossa 70 mk, lapset 4-12 35 mk

Sunnuntai 30.7.2000

- klo 10.00 Jumalanpalvelus Mikkelin msrk:n kirkossa,
sijaitsee Otavankadulla
klo 11.00-13.00 Ilmoittautuminen (sunnuntaina tulevat)
klo 11.30 Lounas Nuoriso-opistolla 70 mk, lapset 6-12 v 35 mk
klo 13.00 Sukujuhla Nuoriso-opistolla Paukkulinnan teatterisalissa
ohjelmassa mm:
Laitisten suvun kunniamarssi
tervehdyssanat: sukuseuran varapuheenjohtaja Pekka Laitinen
laulua: Reijo Laitinen
juhlaesitelmä: FM Erkki Laitinen
Kalevan Kaiku:” Maaseutu muutoksen kourissa”
musiikkia
päättösanat: sukuseuran puheenjohtaja Tuula Laitinen
Savolaisten laulu

Ilmoittautuminen

Osallistumismaksu 50 mk/hlö. Ennakkomaksua ei peritä, mutta ilmoittautumista pidetään sitovana ruokailujen ja retkien takia. Lapset alle 12 vuotta ei ilmoittautumismaksua. Ilmoittaudu mieluiten kirjeitse esim. oheisella lomakkeella 22.6.mennessä sukuseuran sihteerialle (meidän on ilmoitettava osanottajamäärät Nuoriso-opistolle ja Kenkäveroon 29.6. mennessä) tai sähköpostitse: tiina_pellinen@hotmail.com

Elvi Laitinen
Kovalanmäentie 267
41500 Hankasalmi as

Osallistun Laitisten sukukokoukseen

Nimi

Osoite.....

Puhelin.....

Osallistujia yhteensä henkilöä, lisäksi lapsia.....

Lauantain ruokailu Nuoriso-opistolla henkilöä, (keittoruoka 30 mk), lisäksi lapsia

Kahvi henkilöä (15 mk, kahvi ja pulla)

Tutustuminen Maakunta-arkistoon..... henkilöä

Retki Porrassalmelle..... henkilöä

Illallinen Kenkäverossa henkilöä (Ruustinnan ruokapöytä 70 mk), lapsia

4-12 v. 35 mk.

Sukukokous henkilöä (järjestelyjen takia)

Sunnuntain lounas henkilöä (karjalanpaisti, salaattit, leivät, ruokajuomat ja kahvi 70 mk), lapset 6-12 v. 35 mk.

Jos haluat erikoisruokavaliota, niin ilmoita varatessasi ruokailua.

Tiedustelut: Elvi Laitinen puh. 014-843 533 tai 040- 5090 160

Tuula Laitinen puh. 015-437 104 iltaisin.

Majoitus

Suomen Nuoriso-opistolla on majoitushuoneita, jotka kukin majoittuja varaa itse opistolta 29.6. mennessä puh. 015-414 800.

Hinnat: Yhden hengen huone 200 mk, kahden hengen huone 250 mk, hintoihin sisältyy aamupala. Nuoriso-opisto sijaitsee keskustasta Kuopioon päin maantien vasemmalla puolella, toisella puolella maantietä ovat Prisma ja City-Market.

Mikkelissä on useita hotelleja, joista voi tiedustella majoitusta.

Meitä Laitiset-nimisiä on yli 13 000

Mieltäni on viime aikoina vaivannut "Laitisten koko kuva". Mikkelin sukujuhlien järjestelyissä on havahduttu sen tosiseikan edessä, ettei meillä ole tietoa mitä kaikkea me Laitiset osaamme. Päätin ottaa asiasta selvää. Olisin mielelläni hankkinut tilaston Laitisista ammattijakautuman ja koulutustason perusteella, mutta sen aikaansaaminen oli vaikeampaa kuin olin ennakoinut. Niitä tietoja, joita kansalaisten ei ole pakko ilmoittaa, ei saa yhtä luotettavasti kuin saa ne tiedot, jotka meistä joka tapauksessa viranomaisen rekisteröi. Ensi hätään ammatti- ja koulutustietoja ei löydy mistään yhdestä rekisteristä, vaikka maa on rekisteröintiä tulvillaan.

Jotain sentään sain. Pieni tilasto seuraavaksi:

Sukunimi: Laitinen

	Lkm	Mies	Nainen	Suomessa	Muualla
Nykyisenä nimenä	13 220	6 526	6 694	12 654	566
Entisenä nimenä	5 128	259	4 869	4 818	310
Kuolleilla	5 963	2 503	3 460	5 644	319
Yhteensä	24 311	9 288	15 023	23 116	1 195

Siinäpä osviittaa mihin suuntaan voisi sukututkimusharrastustaan suunnata. Tiedot ovat poimittu 22.5.2000 väestötietojärjestelmästä. Toinen mielenkiinnon kohde on ketä ja minkä ikäisiä ovat vanhimmat Laitiset. Sukujuhlilla voi tarkistaa koko listan, mutta tässä muutamia: Vanhin Laitinen (**Onni Arvi**) elelee Virtasalmella. Yli 90-vuotiaita Laitisia on 61 henkeä, joista miehiä on vain 15. Muuten vanhin väestö on jakautunut tasaisesti kautta Suomen, mutta Hankasalmen heitä on seitsemän, kolme miestä ja neljä naista, Suonenjoella kaksi miestä ja kaksi naista ja Kangasniemellä neljä naista. Tilastoon on poimittu vain elossa olevat 01.01.1890 – 31.12.1910 syntyneet. Poiminnassa on huomioitu suoramarkkinointikielto ja turvakielto. Listalle on tulostettu osoite, syntymäaika, ammatti, sukupuoli ja kotikunta.

Sukujuhlien järjestelyt ovat loppusuoralla. Paikat ovat kunnossa. Ruuista on sovittu. Ohjelmat on harjoiteltu. Mutta se varsinainen asia: sukunäyttely. Juhlapaikalla on mainio tilaisuus tuoda esille omaa sukututkimusta, sukumateriaalia, valokuvia yms. Ei kannata olla turhan vaatimaton! Jos haluat kertoa meille kaikille jotain suvustasi, niin ota yhteyttä jo ennen juhlia, jotta saamme sanomasi oikeaan yhteyteen!

*Mikkelissä tavataan!
Tervetuloa!
Tuula Laitinen*

Vierivä kivi on pysähtynyt

Eino Laitinen syntyi kievari- ja ajuriliikettä harjoittaneiden **Hilda** ja **Herman Laitisen** perheeseen Kajaanissa 14.3.1916. Kievarin elämänpiiri tarjosi pienessä kaupungissa keskeisen näköalapaikan, ja Eino osasi hyödyntää sitä ja tallensi kokemansa erinomaiseen muistiinsa.

Isä Hermanin toiminta jääkäri liikkeen etappimiehenä osaltaan vaikutti siihen, että Eino Laitisen maailmankuva muodostui jo varhain tinkimättömän isänmaalliseksi. Vaikka elämänvirta vei hänet pois Kajaanista ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen jo 1930-luvun puolivälissä, hän piti itseään ensisijaisesti aina kajaanilaisena.

Ennen talvisodan puhkeamista Eino valmistui Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulusta luokanopettajaksi ja ennätti olla ensimmäisessä virkapaikassaan Virroilla yhden lukuvuoden. Sotien aikana hän palveli heikentyneen näkönsä vuoksi sotilasvirkamiehenä ja opettajana pääasiassa Kemissä.

Sotavankeudesta Outokumpuun

Eino Laitinen valittiin Outokumman keskustan kansakoulun opettajanvirkaan 1943. Muutto kuitenkin lykkääntyi. Sodan loppuvaiheessa Eino joutui Norjaan vetäytyvien saksalaisten sotavangiksi Torniossa. Monivaiheisen seikkailun jälkeen hänen onnistui paeta Etelä-Norjasta soutaen Ruotsiin, josta hän pääsi Suomeen keväällä 1945.

Outokummussa Laitinen aloitti opettajan työnsä syksyllä 1945.

Kulttuurielämää yli 55 vuotta

Eino Laitinen kertoi, että hän "rikastutti Kajaanin kulttuurielämää muuttamalla sieltä pois". Outokumman kulttuurielämää hän sen sijaan rikastutti osallistumalla siihen aktiivisesti yli 55 vuoden ajan. Kulttuurin saralta Laitinen tunsu kirjoittamisen omimmakseen. Hänen tuotannostaan mainittakoon vuodelta 1951 kouluradion esittämä *Käymme Outokummussa* ja radiohupailu *Vakuuttava erehdys* sekä 1954 esitetty **Elias Lönnrotista** kertova

kuunnelma *Kajaanin linnan piirin lääkäri*. Vuonna 1961 Laitinen sai jaetun voittosijan Turun kaupunginteatterin kirjoituskilpailussa historiallisella näytelmällä *Kirves puun juurella*. Televisiosarjassa *Pitäjän parhaat* Outokumpu oli esillä Kuusjärven pitäjänä Eino Laitisen kirjoittamalla ja ohjaamalla esityksellä. Hänen muita näytelmiään olivat mm. Sammatin Sampo-juhilla 1962 esitetty *Laulumaiden liepeillä* ja *Hääaatto* sekä *Kurjenpuola* 1963.

Eino Laitinen (14.3.1916-25.3.2000) oli yksi Laitisten sukuseuran perustajajäseniä. Hän oli myös pohjoiskarjalaisen kirjailijaseura UKRIn jäsen; Suomen Näytelmäkirjailijaliiton jäseneksi hänet hyväksyttiin 60-luvulla.

Vierivä kivi ei sammaloidu

Vuonna 1968 kohdannut täydellinen näön menetys ei pysäyttänyt aktiivista, aikaansa seuraavaa Eino Laitista. Tietokone mahdollisti elämäntyön jatkamisen draaman parissa ja yhteydenpidon ulkomaailmaan. Laitinen kuului kymmenen vuoden ajan sokeain kuuunnelma-raatiin ja voitti 1972 Yleisradion järjestämän kirjoituskilpailun *Radio tuli meille*. Outokummun Seutu julkaisi hänen nimerkillä "Tuuri" kirjoittamiaan pakinoita 80-luvulla. Pohjois-Karjalan näkövammaiset ry:n näytelmäpiiri Hässäkkä on vuodesta 1997 esittänyt kyläkaupiaasta kertovaa näytelmää *Mennään Lyytille*.

Ansioistaan Eino Laitiselle on myönnetty mm. Vapauden ristin 1. luokan mitali ja sotien muistomitalit sekä Valkoisen ruusun 1. luokan mitali kultaristein.

Sanonta "vierivä kivi ei sammaloidu" kuvaa osuvasti Eino Laitisen elämäntapaa ja -asennetta. Aktiivisen toimintansa ansiosta hän säilyi henkisesti vireänä elämänsä loppuun saakka. Nyt vierivä kivi on pysähtynyt.

Timo Laitinen
Helsinki

Muistokirjoitus on julkaistu Outokummun Seutu-lehdessä 10.4.2000.

Oheinen kirjoitus on siitä haukan lyhennetty.

Miten asiakirjojen nimet on kirjattava?

Kysymys on vanhastaan ollut sukututkijoiden pulmana ja mielipiteiden jakajana. Kun näinä aikoina olen harkinnut oman Laitis-tutkimukseni uudelleenkirjoittamista ns. perhearkkien osalta, olen verrannut muutamien Laitis-tutkijoiden tapaa kirjoittaa etunimet, esimerkiksi Olof, Oloff, Oluf, Ohl= Olli tai Pehr, Peer, Per, Peter, Petter=Pekka.

Näin menettelevät ainakin itäsuomalaisten Laitisten tutkijat. Joitakin poikkeuksia kuitenkin esiintyy. *Pohjois-Savon Laitisia, Kotalahden suku* -teoksessa on **Eino Laitinen** käyttänyt suomen kielen muotoisia etunimiä jo henkikirjatiedoista lähtien. Muutamia papinkirjan nimet hän on pannut sulkuihin, esimerkiksi Jooseppi (Joseph) tai Stiina Kaisa (Christina Catharina). Tällainen tapa olisikin paikallaan silloin, kun on kyseessä vaikkapa nimi "Elin", joka papinkirjoissa vähän myöhemmin on "Helena". Kuitenkin Eino Laitinen on johdonmukainen nimiä kirjatessaan alusta loppuun koko tutkimuksessaan.

Otan toiseksi esimerkiksi **Lea Malinin** ja **Juhani Pöhösen** *Suonenjoen Kärkkäälän Pöyhösiä* -tutkimuksen. Tähän sukuun liittyy avioliittojen kautta 21 Laitista, joista useimmat esiintyvät minun tutkimuksessani. Nimet ovat Pöyhös-tutkimuksessa kauttaaltaan suomenkielisessä muodossa.

Oma Laitis-tutkimukseni jää pronssille. Olen henkikirjojen nimet suomentanut, mutta epäjohdonmukaisesti: VI sukupolvesta lähtien kirjoittanut nimet pappien antamassa muodossa, siis ruotsalaisina, siihen saakka, kun papinkanslioissa ruvettiin käyttämään suomalaisten suuhun sopivia nimien muotoja.

Tämä minun epäjohdonmukaisuuteni on siis korjattava. Varovainen siinä on oltava: muutaako nimen "David" muotoon Taavetti, Taavi vai Taav. Se ei ole sen suurempi pulma kuin että Hiskias on Hisko, Fredrik on Retri tai Rietriikki. Suku saa sanoa miten tahtoo. Mutta henkikirjoissa esiintyvät oman Laitis-tutkimukseni nimet aion kirjoittaa alkuperäiskirjojen muodossa.

Länsi on länsi ja itä on itä. Jos Länsi-Suomessa sanotaan, että mies on Aatu, niin virallinen nimi on Adolf. Kun tullaan Savon vaille, niin Aatu onkin virallisesti Adam tai Aatami. Tehdessäni tutkimusta Pieksämäen mlk:n Vehmaskylän Laitisista, minulta kysyttiin, miksi kirjoitin Olof-nimen Olliksi enkä Olaviksi. En osannut silloin sitä perustella, sanoin vain, että niin on Savossa tapana. "Mutta onhan Savossa Olavinlinna eikä Ollinlinna", Olavin puolustaja sanoi. Vasta kolmisen vuotta sitten asia selevisi minulle.

Tyrvään keskiaikaista kirkkoa oli kohdannut kaksi ilkityötä. Ei auttanut, vaikka se oli ollut Pyhän Olavin suojeluksessa. Nimi Pyhä Olavi oli niihin aikoihin tullut minulle tutuksi toisessa yhteydessä: olin uppoutunut viikinkiajan historiaan. Silloin tein muistiinpanoja myös Pyhästä Olavista eli Norjan kuninkaasta Olav Haraldsonista. Hänestä tuli Suomeenkin hyvin suosittu pyhimys, jonka suojeluksen rakennettiin katolisella ajalla kuusitoista kirkkoa, ensin Ahvenanmaalle ja sitten Länsi-Suomeen. Savoan rakennettiin 1475 Olavinlinna. Sen päätorni oli kirkkotorni eli Pyhän Olavin torni. Minun järkeilyni mukaan tämän norjalaisen nimi lienee syypää Olavinlinnan nimeen.

Vanhemmassa nimistössä on sellaisia nimiä kuin Scholastica (Lastikka), Evangelina (olisiko Liina?) ja Annu Domino.

Eivät ole paljon kummempia nykyajan nimetkään. Kainuun puolella on Ridge - vai pitäisikö sanoa Ritke. Sieltä tunnen myös nimen Vietti, mitä lie lukee papinkirjoissa?

Lopuksi pieni juttu:

Vanhemmat veivät lapsensa kasteelle pappilaan. Äiti oli käynyt siellä ennekkin, milloin kehruksia viemässä, milloin voita tai kaloja. Siellä hän oli kuullut rovastin puhuttelevan ruustinnaansa: "Hör du Maria!" ("Kuuleppa Maria"). Se oli kuullostanut niin mukavalta! Niinpä äiti ehdotti lapsensa nimeksi "Höörtumaria".

*Eeva Liponkoski-Laitinen
Mikkeli*

Sukututkijan vaikea valinta: Milloin mies on Mats, milloin Matti

Nykypäivän sukututkijan työ arkistoissa ei ole kovin yksinkertaista. Vaikka asiakirjat löytäisikin suhteellisen helposti, ei niitä aina osaa lukea. Lähes poikkeuksetta vanhat asiakirjat on laadittu ruotsiksi, ja vanhalla sellaisella, jossa sekä lauserakenne, sanasto että oikeinkirjoitus poikkeavat nykyruotsista.

Kirjoittamistavassa ei ennen ollut selviä sääntöjä; sama nimi, ihmisen tai paikan, on yhdelläkin sivulla voitu kirjoittaa usealla tavalla. Kirjainvaihtelut olivat tavanomaisia: kirjain e voi yhtä hyvin olla ä, v taas f ja k usein c.

Sekavuutta lisää vielä yleinen latinankielisten sanojen käyttö etenkin henkilöhistoriassa. Saksan kieltäkin esiintyy paljon.

Suomen kieli yleistyi aikakirjoissa vasta 1800-luvun lopulla.

Eeva Liponkoski-Laitinen pohdiskelee ohessa nimien kirjoitustapaa, milloin ne on syytä jättää ennallaan, milloin suomentaa. Tapoja on monia, ja perusteita löytyy jokaisella. Tärkeintä on tietysti loogisuus, systemaattisuus.

Anneli Mäkelä-Alitalon ja **Ilkka Alitalon** toimittamassa kirjassa *Sukututkijan sanat ja nimet* (Sukuseurojen Keskusliitto 1998) annetaan ohjeita nimien kirjoittamiseen.

Kirjan mukaan henkilö- ja paikannimet kirjoitetaan kirjaimelleen alkuperäisinä vain lähdejulkaisuissa ja siteerauksissa. Aina muulloin käytetään käännettäviä nimimuotoja. Näin siksi, että tarkoituksena on tavoittaa ne nimet, joita suomalaiset ovat arkielämässä toisistaan käyttäneet — on virkakieli sitten

ollut mikä vain.

Käytännössä se tarkoittaa, että nimi kirjoitetaan henkilön äidinkielen mukaan. Näin Mats käännetään Matiksi ja Brita Riitaksi, jos he ovat asuneet suomenkielisessä Suomessa, ruotsalaisalueiden asukkaiden nimiä ei käännetä.

Esivanhempien äidinkielen määrittely ei aina ole helppoa. Talonpoikaisväestön maantieteelliset rajat ovat aika selvät, mutta kaupunkien porvareiden ja käsityöläisten äidinkieli voi olla tulkinnanvarainen. "Useimmat heistä olivat kuitenkin syntyään suomenkielisiä", kirjoittajat toteavat ja "ruotusotamiehet tuskin osasivat ruotsia juuri sanaakaan, vaikka heille annettiin armeijassa vieraalta kuulostaneet nimet".

Isännimet, -sson- ja -sdotter-loppuiset suomennetaan poikkeuksetta. Siten Anders Matsson on suomenkielisellä alueella Antti Matinpoika ja ruotsinkielisellä Anders Matsinpoika, Lena Märtdensdotter joko Leena Martintytär tai Lena Märtenintytär.

Kirjassa on myös aakkostettu sukututkimus-sanasto, jota jokainen arkistojen penkoja tarvitsee.

Muutama esimerkki lyhenteistä: ab ja abii=muutti pois, abs ja absolverad= synninpäästö (esimerkiksi au-lapsen syntymän jälkeen) ja in foro= oikeuden edessä.

Ammattinimikkeistä mainittakoon husfattig, joka on köyhä eläkki (ei siis elätti?) ja husarm, kerjäävä köyhä; husbonde on talollinen mutta husbonddräng isäntärenki.

Pirkko Santajärvi

LAITISISTA, RUDOLF KOIVUSTA

SEKÄ HÄNEN PAPERINUKKEISTAAN JA KUVITUKSISTAAN

On kesä 1915 Vilppulan
Kotiniemellä lähellä Mänttää.

Salin lattialle laskostetulla lakanalla istuvat
kuusi-vuotias **Sirkku** ja hänen veljensä
Lemmitty Salmenhaara. He toimivat
merenneidon ja Knut-soitoniekan malleina
kirjaan, jota **Rudolf Koivu** kuvittaa.

Rudolf Koivu piirtää ja leikkaa Sirkulle
myös paperinukkeja. Samalla hän kertoo
nukkien elämästä, tanssityttö Musesta
Pariisissa tai Shakespearen Lady Mac-
bethista. Sirkku istuu mallina kaikkiaan
neljänä kesänä ja Koivu viihdyttää häntä
tarinoillaan.

Näin kertoo **Ervo Vesterinen** kirjassaan
*Musette ja Arlette. Rudolf Koivun paperi-
nukkien kertomaa* (WSOY 1999).

On kevät 2000 Tukholman
Lidingössä.

Siellä asuu nykyisin Sirkku Salmenhaara,
jo 90 vuotta täyttänyt. Rudolf Koivun
paperinuket ovat kulkeneet hänen mukanaan
kaikki nämä 85 vuotta ja asuneet viime
vuosikymmenet Ruotsissa.

Nyt nuket ovat palanneet kotiin Suomeen.

Tänä keväänä arkkitehti Sirkku
Salmenhaara lahjoitti paperinuket Suomen
Leikki- ja lelumuseon ystävät ry:lle. Se
puolestaan luovutti ne Linnanmäen museolle,
jossa paperinuket ovat kesäkuun puolivälistä
lähtien olleet kaikkien ihailtavina ja
ihmeteltävinä.

Laitisten rantakivillä Tuuloksessa poseerattiin kesällä 1941. Vas. seisoo isäntä Hemming Laitinen, vieressä istuu emäntä Aino Laitinen. Oikealla seisoo Rudolf Koivu. Valkoviiksinen ja -puseroinen herra on Koivun ystävä August Thitz. Pariskunta edessä on tunnistamaton.

Musette ja Arlette on Ervo Vesterisen kolmas kuvittajamestari Rudolf Koivun (1890-1946) elämää ja tuotantoa käsittelevä kirja. Ensimmäinen, *Rudolf Koivu Tuuloksessa, 1940-luvun kuvitusten erityispiirteitä* ilmestyi 1995 ja *Kauneinta maailmassa, Rudolf Koivun ja Raul Roineen satujen lähteillä* -teos 1997.

Ervo Vesterinen on dosentti ja gynegologisten syöpätautien erikoislääkäri HYKSissä. Mieleen nousee kysymys, miten lääkarismies on joutunut näin tiukasti Rudolf Koivun pauloihin.

Vastaus tähän kysymykseen on sama kuin moneen muuhunkin: takana on nainen. Nainen on Ervon vaimo **Raija**, omaa sukua **Laitinen**.

On kesä 1941 Tuuloksessa, Juttilan Kettulassa.

Kesän ja vielä osan syksyä Rudolf Koivu asuu ja työskentelee siellä Aino ja Hemming Laitisen kotitalossa. Raija-tytär ei ole vielä syntynyt. Koivun työrupeman tuloksena syntyy useita taideteoksia ja kymmeniä kuvituksia lasten- ja koulukirjoihin sekä joulujulkaisuihin.

Välituksen kustantamon kirjalliselle johtajalle **T.J. Hintikalle** 25. heinäkuuta 1941 kirjoittamassaan kirjeessä Koivu kiittää saamastaan 11 paperiarkista, jotka "olivat hyviä ja hyvään tarpeeseen tulivat myöskin".

Hän lupaa maksaa ne Helsinkiin palattuaan.

Myös Laitisten elämä välittyy Koivun kirjeistä: *"Naapurin lehmä on kunnostaunut syömällä meidän emännän hantuakin ja isännän hekselit. Aikaisemmin kesällä samainen lehmä söi oman emäntänsä juhlapuseron ja silloin ammuivat niin emännät kuin lehmätkin."*

Koivu kutsuu ystäväänsä katsomaan "pitäjän kaunista kirkkoa ja vuoria ym ihanuksia. Ja tässä järven, aivan lähellä meitä, on Kokkosaari niminen mahtaVantainEn kalliosaari, aivankuin Böcklinin kuolemansaari."

Kirjassa *Rudolf Koivu Tuuloksessa* kuvataan Laitisten taloa, joka sijaitsee noin kilometrin päässä Hämeenlinnan ja Luopioisten välisestä maantiestä, aivan sahan tuntumassa. "Itse talo on pieni. Eteisestä nousevat raput vintille ja avautuu ovi tupaan. Tuvan ikkunasta näkyy Pyhäjärvi."

Koivu asuu 25 neliön vinttikamarissa yhdessä ystävänsä **August Thitzin** kanssa. Huoneen ikkunoista toinen avautuu järvelle, toinen peltomaisemaan.

On kesä 80-luvun alkupuolella.

Raija ja Ervo Vesterinen suuntaavat Juttilan Kettulaan, jonka he ovat muuttaneet

Laitisten talon kamhari toimi Rudolf Koivun ateljeena kesällä 1941. Taitelijan makuusija oli yläkerran vinttikamarissa.

Laitisten talo Juttulan Kettula Tuuloksessa. Pian parikymmentä vuotta se on ollut Raija ja Ervo Vesterisen kesämökkinä.

kesämökikseen. Tutussa ympäristössä muistot nousevat esiin. Raija kertoo, kuinka Koivu kesävierailullaan 1945 piirsi hänelle paperinukkeja.

Minne lienevät kadonnet? Raija puhelee Sirkku Salmensaarelle Tukholmassa 1995.

— Minullekin hän teki niitä. Sirkku muistaa ja kaivaa paperinuket kätköissätään. — Kaikki ovat tallessa.

Musette, Arlette ja muut paperinuket lumoavat Laitisten suvusta Koivu-tartunnan saaneen Ervo Vesterisen: Paperinukkejen tarina on saatava kirjaksi.

Kirja syntyy jouluksi 1999. Kesällä 2000 paperinuket muuttavat Linnanmäelle.

*Teksti
Pirkko Santajärvi*

*Paperinukkepiirroksia
Rudolf Koivu*

*Valokuvat Laitisten talosta
Raija Vesterinen*

Rudolf Koivun Laitisilla Tuuloksella piirtämä Lintukoto julkaistiin Joulupukki-lehdessä 1941. Amerin kulttuurisäätiön kokoelmat

Aikakirjat kertovat, kuinka

Matti Ollinpoika Laitisesta tuli 1600-luvulla Mustolanmäen asukas nykyiselle Suonenjoelle

Kolmikymmenvuotinen sota oli autioittanut harvaanasuttua Savon maata. Niinpä Pieksämäen pohjoispohjan luoteisilla kulmilla, Lieteenmäeksi sanotulla kylällä, oli **Hans** eli **Hannu Lyytikäisen** 4 veromarkan talo jäänyt autioksi. (Samoin oli käynyt **Peer** eli **Pekka Mustoisen** 2 1/12 veromarkan talolle.) Nämä tiedot käyvät ilmi vuoden 1648 maakirjasta.

Vuoden 1652 myllytulliluettelossa mainitaan Lieteenmäen asukkaana **Matti Laitinen** ja vaimo (Letemeki: Madx Laitin m h.). Matti kuului tällöin Herra Eversti **Anders Koskullin** joukkoihin.

Vuonna mainitaan, että Matti Laitinen Lietemäeltä ja **Klemetti Tuomaanpoika Laitinen**, samoin Lietemäeltä, olivat huonemiehiä (husmän) ja ratsumiehiä (ryttare).

Mutta jo seuraavan vuonna 1655 jalosyntynen kapteeni **Jören Pätz** oli saanut kompaniaansa nämä miehet, ja he kuuluivat nyt Norrköpingin päätöksen mukaan Pätzin rälssiin. Asiakirjassa on mainittu ensi kerran, että heidän asuinpaikkansa on vahvistettu:

Lieteenmäki

Matti Laitinen Lyytikäisen autiolle

Klemetti Laitinen Mustoisen autiolle.

Olen seurannut henkikirjoista paitsi maakirjoja, myös sotilasmaakirjoja, koska asutus tapahtui nimenomaan sotilasviranomaisten toimesta. Tässä tarkoituksessa annettu asumisoikeus pysyi ensimmäisten saajien nimissä senkin jälkeen, kun he olivat kuolleet. Myöhemmin tilat merkittiin kruununtiloiksi.

Pätzin rälssiherruutta ei kestänyt kauan. Vuonna 1660 edellämainitut Lietemäen tai Mustolanmäen miehet kuuluivat "kotonaoleviin ratsumiehiin ja rakuunoihin". Heidän ylimpänä esimiehenään oli "hänen ylhäisyytensä korkeasukuinen **Gustaf Evertinpoika Horn**". Jo seuraavana vuonna Matti Laitinen sai uuden rälssiherran, **Peter v. Gertenin**. Norrköpingin päätöksellä 15.3.1661 Kaarle XI:n holhoojahallitus myönsi hänelle Matin verot. (Klemetti Tuomaanpoika Laitisen tilaa ei otettu rälssiksi.)

Peter v. Gerten kuoli todennäköisesti 1679, koska 1680 maakirjassa jo mainitaan "autuaan Gertenin rälssi" (Sahl. Gerts Frelse), mutta Matti Ollinpoika Laitisen pojan Ollin uuras- taessa tila vapautui vasta 1689 rälssistä. Tila oli siitä lähtien kruununtila seuraavankin vuosisadan ajan; sen numero oli Lietemäki 5 Parastalo. Isojako, joka alkoi 1779, muutti nimet ja numerot silloisten veljesten taloiksi, jotka olivat vielä kruununataloja.

Eeva Liponkoski-Laitinen

Pieksämäen ensimmäiset rippikirjat 1721-24 kertovat, että Mustolanmäellä (nykyinen Suonenjoen Lietemäen kylä) on asunut Laitisia, Korhosia, Mustosia, Nenosia, Asikaisia ja Kainulaisia.

Rippikirjasta on luettavissa:

Olli Laitinen
h. Maria Kuckotar
dr Anna 14
son Olli 13
dr. Elin 5
son Johan 1/2

(h=hustru, vaimo,
son=poika,
dr=dotter, tytär)

Matti Ollinpoika Laitisen
eräs jälkeläinen:

Johannes Laitinen tallensi Vesannon historiaa

Johannes Laitinen eli 1844-1931. Hänen isoisänsä **Sakari Eliaanpoika Laitinen** (1783-1855) oli kotoisin Suomenjoen (silloinen Pieksämäki) Lietemäeltä, vanhaa numeroa Jauhola 6, josta isonjaon jälkeen tuli Lietemäki 19a Waajaniemi. Talosta ei ollut pitkään matkaa Rautalammin puolelle, josta Sakari Eliaanpoika löysi puolison 1804 Haapamäen kylästä N:o 3. Sieltä perhe muutti Rautalammin Kuuslahteen N:o 6 Vedenpäähän, joka on nykyisin Vesannon kuntaa.

Johannes Laitisen koti oli valistunut. Kirjoja ei ollut paljon, mutta ne olivat lahjakkaalle ja opinhaluiselle pojalle tärkeitä. Kansallisen herätyksen kevättuulet puhaltelivat sydänmaan perukoillekin. Jalkaparikassa Johannes lähti pyrkimään Jyväskylän seminaariin, joka oli toiminut muutamia vuosia. Johannes hyväksyttiin "opettajan oppin", ja hän valmistui vuonna 1875. Hänestä tuli kotipitäjänsä ensimmäisen kansakoulun ensimmäinen opettaja. Uranuurtaja karulle ja muokkaamattomalle tiedon saralle.

Johannes Laitiselta on jäänyt pysyvä muisto Vesannolle. Häneltä ilmestyi vuonna 1917 pienoishistoria *Vesannon pitäjän vaiheet* (Kansanvalistusseuran kotiseutukuvauksista 31-35). Sitaatti kirjasta kuvaa hyvin Laitisen tarkkuutta.

"Vesanto on pienoinen pitäjä, jonka pituus linnuntietä lännestä itään on 32,5, leveys luodenurkasta kaakkoiseen kulmaan 31,5 km ja pinta-alaa 329,5 neliökilometriä. Paikallisesti määräten on sen joenkin keskellä pitäjää sijaitseva puinen kirkko melkein 1,5° itään Helsingin puolipäiväpiiristä ja noin 11 km etelään 63° leveyspiiristä, joka leikkaa pitäjän pohjoislaitea n. 2 km pohjoisrajan eteläpuolitse."

Laitisen kielenkäyttöä elävöittävät mainiot sanonnat. Taitava puuseppä on "osaavanlainen

Johannes Laitisen kuvan omistaa Niilo Laitinen.

puutyöntekijä ja siveltimen sipsuttaja". Naisten omin käsin tekemiä vaatteita hän kuvaa "oli oman hyppysen hyvää" ja hengellistä kirjallisuutta "ihmisen kalliimmaksi kaipaustarpeeksi". Sisäjärven rannoilla taas oli hyvä tyydyttää "kalankaipua".

Johannes Laitinen oli syvästi uskonnollinen mies. Hän kertoi vesantolaisille 1600-luvun kauheista nälkävuosista: Miten vehkaa kerättiin syötäväksi ja kun vehkavene saapui rantaan, vakava isäntä kiitti Jumalaa.

Eipä ole ihmettelemistä, että Rautalammin suurpitäjä oli alkanut jakautua uusiksi pitäjiksi, kun kirkkomatkaakin saattoi olla 200 kilometriä. Johannes Laitinen kertoo tarinan "entisestä tytöstä", joka kirkkoon tultuaan sanoi: "Terve miesten puoleen, terve vaimoin puoleen, terve sinullekin äijä, joka kaapissa seisot! En mä ole täällä käynytään sitten kun kapalossa kannettiin."

Mutta Johannes puhuu myös varoittavia sanoja tosi aattellisen kansanvalistajan tapaan. Otan tässä yhden esimerkin. Uuden ajan mur-

Kunniamerkkejä Laitiselle

Tasavallan Presidentti Tarja Halonen
myönsi puolustusvoimain
lippujuhlapäivänä 4.6.2000
kunniamerkkejä seuraaville Laitisille:

Suomen Valkoisen Ruusun I
luokan mitalin kultaristein sai sihteeri
Leena Kyllikki Laitinen
Lempäälästä.

Suomen Valkoisen ruusun I
luokan mitalin vastaanotti
metallityöntekijä **Raimo Olavi
Laitinen** Keuruulta.

Lisäksi Presidentti ylensi
reservissä majuriksi **Eero Oskari
Laitisen** Mikkelistä.

roskausi saateollisuuden nousuna ja helpon rahan saamisena oli hänestä huolestuttavaa. Moni talollinen rupesi käyttämään rahaa niin, että lopulta "Matti haeskeli asuntoa kukkaroon". Pettymyksiä tuli ruukinrahojen kilistessä. *"Nämä ovat tosiasioita, jotka puhuvat vakavaa kieltä. Aika on jo jokaisen ottaa mietittäväkseen, kenen kanssa antautuu kaupoihin, sillä voi olla mahdollista että ihana maamme vaihdetaan pois, eikä vain itseltämme ja jälkeläisiltämme..."*

Nuo sanat tuntuvat minusta miltei profetaalisilta — näinhän tehdään armon vuonna 2000 yhtä enenevässä määrin.

Tämän Suomenjoen Vaajaniemeltä lähteneen Laitisten sukuhaaran nykyään elävissä henkilöissä on yhä vaikuttajajyksilöitä. Heistä mainittakoon Vesannon musiikkielämän keskeinen hahmo **Niilo Laitinen**, director musicus. Myös lehtemme nykyinen päätoimittaja **Pirkko Santajärvi** on "Veenpiän Laitisten" sukujuurta isänsä äidin äidin **Hilda Laitisen** kautta.

Eeva Liponkoski-Laitinen

ONNITTELEMME
SUKUSEURAN
JÄSENIÄ!

**Nämä tiedot on
poistettu tästä
tiedostosta,
koska ne
saattavat sisältää
elossa olevien
henkilötietoja.**

Tietolähde: Sukuseuran jäsenrekisteri.
Jos et halua merkkipäiväsi lehteen,
ilmoita siitä hyvissä ajoin sukuseuran
sihteerille Elvi Laitiselle.

Laitisten jälkikasvua Outokummusta. Kuva on otettu 10.11.98, jolloin Erkki-ukki täytti 70 vuotta. Rauha-mummo on Henrik Laitisen (1861-1929) tyttären Helena Kinnusen (1899-1953) tytär. Lastenlapsia Rauhalle ja Erkille on kertynyt kaikkiaan 37, vaikka kuvassa heitä on 29. Kuvan lähetti Ylistarosta Liisa Luoma, jonka isoisä on Henrik Laitinen. Henrik puolestaan oli talollinen Paavo Laitisen (2.4.1835-3.8.1894) poika.

Liisa Luomalta saanemme postia jatkossakin: "Nyt kun olen eläkkeellä, niin sukujuuret ovat alkaneet kiinnostaa".

Klemetti Tuomaanpoika Laitisesta

Klemetti Tuomaanpoika Laitinen tuli Lietemäelle, Mustoisen autioutilalle, samaan aikaan kuin **Matti Ollinpoika Laitinen**. Hän on ollut Mattia nuorempi mies, sillä hänen isänsä ja äitinsä olivat elossa ainakin 1655. Itse Klemetti ennätti ottaa vaimon ja sai kaksi poikaa, **Pekan** ja **Klemetin**, mainitsevat henkikirjat 1665. Isä Klemettiä ei näy vuoden 1673 jälkeen, mutta aikamiespojat joutuivat sotiin rakuunoina Kaarle XI:n sodassa. Klemetti selviytyi vielä kotiin, mutta vanhemmasta veljestä Pekasta tiedot ovat puutteellisia. Pekan leskestä ja pojasta on merkinnät vuodelta 1694.

Etsiessäni Pieksämäen pitäjän syntyneiden luettelosta tietoja, löysin **Tuomas Pekanpoika Laitisen**, syntynyt 12.2.1677. Vuosia myöhemmin sain jonkinlaisen konseptin, jossa oli merkittynä: Tuomas Laitinen k. 91-vuotiaana Maantie-Laitilassa.

Jäljet olivat selvät huolimatta pienestä erehdyksestä iän suhteen: pitäisi olla 89 / 12 vuoden ikäinen kuollessaan. Syntyneiden luettelossa oli jo merkitty Laitisten asuinpaikaksi Lietemäki, Maantie. Ajan kuluessa tämä merkintä selkeytyi, Lietemäki N:o 11, Riita-aho. Seurasin sen suvun vaiheita pelkästä sukututkimuskiinnostuksesta. Isojako muuttinumeroita ja tila jakaantui vähitellen eri- nimisiksi tiloiksi.

Käsitykseni mukaan nämä kaksi Laitis-sukua eivät olleet sukulaisia keskenään. Yksi ainoa avioliitto solmittiin sukujen välillä, eikä siitä jatkunut uutta sukupolvea, koska pariskunnan kaikki kolme lasta kuolivat pieninä. Perimätieto ei myöskään kerro erityisestä kanssakäymisestä suvun jäsenten kesken.

Eeva Liponkoski-Laitinen

Mikkelin sukujuhlilla voi kokeilla Huldin huojennusta ja Piian piristystä

Huldin huojennus ja Piian piristys poistavat nestettä, mutta miten vaikuttavat Rengin rentohetki ja Emännän ensirakkaus?

Se selviää Mikkelin sukujuhlilla Kenkäverossa, jonka valikoimiin nämä yrttiteet kuuluvat.

Neljä vuotta sitten Laitisten sukukokous pidettiin Kangasniemellä. Yksi vanhojen sukupaikkojen tutustumiskohteista oli silloin Vavesaaren tila, jota isännöivät **Taina ja Tuomo Laitinen**. Tämän vuoden tammi-kuussa pariskunta sai Maakunnan parhaat -laatumerkin kehittämistään yrttiteet tuotteista. Merkin myöntää hakemuksesta Maaseutukeskusten- Liitto, joka laatuksiterit ovat tiukat.

Teetutanto käynnistyi tilalla kaksi vuotta sitten, nyt valmistetaan myös mausteita.

— Ystävät ovat joutuneet koemaistelemaan teesekeituksia "vatsa kipeäksi asti", kertoo yrttiljelijä pääasiassa hoitava Taina Laitinen Kangasniemen Kunnallislehdessä 27.1.2000.

Teelaatujen hauskat nimet viittavat niiden vaikutuksiin: esimerkiksi Huldin huojennus poistaa nestettä. Pakkauksessa sitä ei voi kuitenkaan elintarvikelainsäädännön vuoksi kertoa.

Vavesaaren tilasta teelle on omistettu puoli hehtaaria. Sillä kasvaa noin 25 eri kasvia: timjampia, oregaanoa, basilikaa, iisoppia, rakuunaa... Parhaimpiin teelaatuihin käytetään tuoksuampiaisyrttiä, piparminttua ja anisiisoo eli yrtiliisoo. Teesekeituksiin käytetään myös kuivattuja marjoja ja hedelmiä sekä luonnosta kerättäviä kasveja. Lannoitteet saadaan omalta tilalta eikä viljelyyn käytetä kemiallisia torjunta-aineita.

Yrttiljely on lähes ympärivuotista työtä. Helmikuussa tehdään siementilaukset, maaliskuu on idättämisen aikaa, hallojen mentyä taimet istutetaan. Juhannuksen tienoilla kerätään ensimmäinen sato ja kasvista riippuen niitä saadaan pari kolme lisää.

Poiminnan jälkeen kasvit kuivataan itse rakennetuilla kaappi- sekä infrapunakuivureilla. — Ne pyörivät myöhään syksyyn ja sähkölaskut ovat sen mukaiset, Taina kertoo. Kuivatut yrtit varastoidaan isoihin säkkeihin. Talven aikana Taina valmistaa teesekeitukset, pussittaa ja purkittaa ja toimittaa tuotteet myyntiin. Lähitienoon sekä Mikkelin ja Jyväskylän lisäksi Tainan tuotteita voi ostaa Helsingin seudulla, esimerkiksi kauppakeskus Jumbossa.

— Sitä ennen tosin piti etiketit tehdä kaksikieliseksi, Taina nauraa.

Vavesaaren tilan pääelinkeino on pitkään ollut lihakarjan kasvatusta, nyt päitä on 40. Tulevaisuudessa voi olla toisin. Voimakkaasti lisääntyneen yrttiljelyn ohella tilalla kasvatetaan enenevässä määrin mansikkaa. Varhaisperuna, vihannekset ja taimet kuuluvat myös tilan tuotteisiin, joita Tuomo myy Jyväskylän ja Mikkelin toreilla.

Pirkko Santajärvi

Saatavilla olevia SUKUJULKAISUJA

Pohjois-Savon Laitisia, Kotalahden suku -kirjaa (1992) saa tilata sen tekijältä Eino Laitiselta Pusurinkatu 34, 30100 Forssa, puh. 03-4355 781. Hinta 200 mk+postituskulut 20 mk.

Kangasniemen ja Hankasalmen Laitisen sukupuu, 1994, joka on Jarmo Ahstrandin kokoama, saa tilata Sukuseuran sihteeriltä Elvi Laitiselta puh.014- 843 533. Hinta 100 markkaa + postitus.

Eino Laitisen julkaisua **Laitisten Suvun Varhaishistoria** saa tilata sihteeriltä postiennakolla, 50 mk + postiennakkokulut.

Karjalan Satumailta. Laatokan Rannoilta, Impilahden Laitisen suku Teoksen (1995) voi tilata Kerttu Kauppiselta, Salmenrannantie 62, 74 510 Peltosalmi.

Laitisia vuosisatoin saatoissa I

Julkaisu (1995) esittelee Ylä-Luostassa eläneitä Laitisia sekä sieltä 1799 Laukaaseen muuttaneen sukuhaaran jälkeläisiä. Kirjaan sisältyy myös tuore selvitys sukuhaaran esi-isistä vuodesta 1561 alkaen. Koko Ylä-Savon Laitisten sukuhistorian juuret valottuvat nyt, sillä varhaisvaiheet ovat yhteiset Iisalmen, Nilsian ja Varpaisjärven sukuhaarojen kanssa.

Julkaisun hinta on 140 mk + postikulut ja sitä on tilattavissa:

Teuvo Laitinen,

Rauniokuja 10 70910 Vuorela, puh 017 465 1176

Erkki Laitinen,

Eerolantie 45, 41310 Leppävesi, puh 014 630 015

Oiva Laitinen,

Kyminkatu 2 A 30 44100 Äänekoski, puh 014 513 523

Laitisia vuosisatoin saatoissa II

Rautavaaran Ylä-Luostan sukuhaaran toinen täydentävä sukujulkaisu (1998) sisältää Juukaan 1800-luvun puolivälissä siirtyneen sukuhaaran tiedot jokseenkin täydellisinä. Kirjassa on 40 sivua, sukutauluja, kuvia ja Aina Laitisen matkakertomus vuodelta -21 Siperiasta Suomeen. Tiedot kirjaan on koontanut työryhmä Aulis ja Hilka Kukkonen Lappeenrannasta sekä Aune Martikainen Valtimolta.

Julkaisun hinta on 55 mk + postikulut ja sitä on tilattavissa:

Aulis Kukkoselta,

Laihokatu 19, 53500 Lappeenranta, puh. 05 452 0802.

Perhetaulujen numerointi kirjassa II huomioi kirjan I taulujen numeroinnin. Molemmat julkaisut on painokuntoon toimittanut

Sihteeritiedottaa

Sukuseuran jäseneksi liittyminen

Jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun Laitisten Sukuseura ry:n tilitylle:

MERITA 104730-30624.

Ilmoita maksaussasi nimesi, osoitteesi ja syntymäaikasi. Jäsenmaksu on 60 mk henkilö/vuosi, ainaisjäsenmaksu on 600 mk. Alle 18-vuotiaat voivat liittyä nuorisojäseniksi. Nuorisojäsenillä ei ole jäsenmaksua.

Muista myös ilmoittaa osoitteenmuutoksesi, jotta posti kulkisi täältäkin päin. Postista saa osoitteenmuutuskortteja, jotka kulkevat ilman postimaksua.

Ilmoita myös omaistesi kuolemasta, että voin poistaa heidät jäsenrekisteristä. Voit tietysti itse liittyä jäseneksi ilmoittamalla muutoksesta.

Sukuseuralla on myynnissä seuraavia tuotteita:

Sukuviirit lipputankoon 4 m (tanko 8-9 m) hinta 320 mk ja 5.5 m (tanko 11-12 m) hinta 380 mk, viirin yläosa on sukuvaa-kunan kilpi ja alaosa musta ja keltainen (Savon värit).

Pöytästandaarit hinta 130 mk. Lähetyskulut vähintään 40 mk lisätään hintoihin. Lahjaidea Laitisille ja Laitisen sukuisille.

T-paitoja, väri valkoinen, vasemmalla puolella edessä värillisenä suvun vaakuna. Laatu todella hyvä. Koot 140-152 cm, hinta 70 mk ja S-XXL 80 mk + postitus lähetystavasta ja painosta riippuen (huom: koko XL puuttuu).

Lautasliinoja tulee myyntiin uusia, koot 40x 40 cm ja 33x33 cm yksinkertainen, voi käyttää kahviliinana. Värit valkoinen, vanha roosa, persikka mo-lemmat koot ja vaalea kel-tainen, kaksi sinisen sävyistä tumma ja vaaleampi koko 40x40 cm. Yhdessä kulmassa Laitisten sukuvaakuna painettuna mustalla. Hinnat 30-70 mk/100 kpl+ postitus. Lautasliinoilla saat persoonallisen kattauksen syntämäpäiviin, lakkiaisiin, häihin ym. suvun juhliin.

Pienet myyntituotot käytetään Laitisten suvun tutkimustyöhön.

Tilaa osoitteella:
Elvi Laitinen, Kovalanmäen-tie 267, 41500 Hankasalmi as tai puh . 014-843 533 tai 040-509 0160.

Tapahtuu Mikkelissä kesällä

Virallisen sukuohjelman lisäksi Mikkelissä kannattaa tutustua moniin kaupungin museoihin ja nähtävyyksiin.

Kaupungin suosituin turistikohde, Päämajamuseo, on kuitenkin suljettuna kunnostoiden vuoksi.

Vanhoista ajoista ja asioista kiinnostuneiden sukuseuralaisten kannattaa ehdottomasti käydä Suur-Savon museossa tutustumassa

Orijärven raha-aarre -näyttelyyn.

Rahakätkö löydettiin Mikkelin maalaiskunnan Orijärven Kihlinpellostä 1998. Kaivaukset tehtiin syksyllä 1999:

rahakätkö osoittauti viikinkiajalta peräisin olevaksi.

Se on ensimmäinen tyypillinen viikinkiaikainen raha-aarre Savossa.

Kokoelman kuuluu 115 hopearahaa; niistä 22 on erityyppisiä englantilaisia Ethelred II aikaisia hopeapennyjä, kaksi angolo-skandinaavisia jäljitelmiä, yksi itämainen dirhemi ja 90 erilaisita saksalaista rahaa. Jotkut rahoista ovat vain kynnenkokoisia, joten niitä joutuu katsomaan suurennuslasilla.

Rahat ovat 900-luvun lopulta ja 1000-luvun alkupuolelta.

Kaivauksissa tuli esiin myös pronssi- ja rautaesineistöä sekä historiallisen ajan asuinpaikkamateriaalia. Löydökset viittaavat siihen, että aluella on asuttu pitkään.

Löytöihin kuuluu mm. pronssinen rapusolven kappale, paimensauvaneula ja linturiipus, jolle ei löydy vastinetta muualta Suomesta.

Orijärven raha-aarre esitellään

Savolaisuuden juurilla rautakautisella asuinpaikalla
-näyttelyn yhteydessä.

Suur-Savon museo, Otavankatu 11, 50130 Mikkeli
museo on avoinna ti-su klo 11.00-15.00, ke 16.00-18.00,
maanantaisin suljettu
pääsymaksu 10 mk